

GRAFFITI DIGITAL

Francesc Casabella Planas

Abstract

Aquest projecte interdisciplinari pretén educar a partir d'integrar els graffits que envolten l'institut, emprant una metodologia tecnològica que afavoreix la participació personal, mòbil i virtual, per crear-ne de nous i acabar projectant-los o imprimint-los amb tall làser.

Experiència realitzada dins l'optativa trimestral de Visual i Plàstica a 3r d'ESO de l'Institut Consell de Cent de Barcelona. El mateix alumnat explica les tasques al bloc <https://artgraffitidigital.wordpress.com/>

Objectius

- Apropar-se a les eines tecnològiques per fer-ne un ús racional, estètic i col·laboratiu. Cal treballar en grup, tant de forma física com virtual. *3 *5
- Mirar l'entorn i implicar-se en el seu desenvolupament artístic per dotar-lo de valor. *5 *6
- Enfortir l'autoestima personal i crear un sentit de pertinença al grup, per tal de compartir i ajudar al col·lectiu, des de l'individu. *5
- Aplicar els coneixements d'informàtica, art i disseny, en altres matèries i entorns. *1 *3 *6
- Gaudir investigant i descobrint nous coneixements, per aplicar-los i difondre'ls en públic. *1 *2 *5
- Fomentar la capacitat de concreció i oratòria, a l'hora d'explicar el treball realitzat davant d'un públic o d'una càmera. *1 *3 *5
- Avançar-se mentalment en el resultat final d'uns elements per separat. *1 *3 *4

*1-Competència comunicativa (comprendre i expressar-se)

*2-C. metodològica (activa aprenentatge)

*3-C. digital

*4-C. en recerca

*5-C. personal i interpersonal

*6-C. en coneixement i interacció amb el món

La [rúbrica d'avaluació](#) -posteriorment comentada- relaciona activitats vs. competències.

Desenvolupament

Totes les activitats estan en el bloc <https://artgraffitidigital.wordpress.com/> fet especialment per donar visibilitat a la matèria i conservar un registre documental. A més d'incloure-hi petits vídeos on l'alumnat explica el què, com i perquè, de les tasques (imatge inferior amb la llista de reproducció).

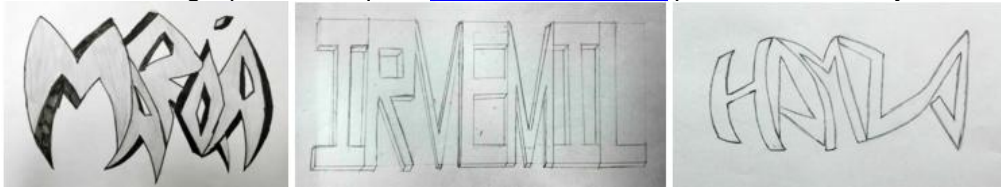
Partint d'una optativa a 3r d'ESO, amb dues hores setmanals durant un trimestre. S'ha dissenyat un seguit d'activitats enllaçades entre elles, que generen un coneixement ampli sobre el tema central que és el *Graffiti*. Tot presentant-lo com un tema de convivència i hegemonia a la ciutat, destacant la part social.

L'interès del projecte rau en la unió entre estètica i tècnica, entre alumnat i motivació, entre carrer i art, i, entre idees i futur. És una optativa amb un piló de coneixements pràctics que volen ser adquirits i difosos, amb l'objectiu de donar valor pel que es fa, com es fa i qui ho fa.

El projecte que parteix d'un grafit personal, realitza diverses modificacions, per fer créixer i augmentar el grau de complexitat del mateix. A més de conèixer noves tècniques, eines i metodologies que obren noves possibilitats de treball. Aquestes tasques, -o dit altrament encàrrecs- es poden ampliar i adaptar a diverses situacions, segons la preferència del professorat o les característiques de l'alumnat. En el fons, és com un treball per projectes, on partint d'una idea, es creen diverses activitats, cadascuna aporta un enriquitament complementari per la totalitat. A continuació es detalla la temporalització emprada:

1a setmana: 07/03/2016 + 09/03/2016

Conscienciar sobre l'ús correcte del grafit (no *tag* o pintada) permès. Observar diverses propostes i estils recomanats per crear un Grafit. Fer diferents exemples amb el propi nom. Posada en comú (grup reduït a l'aula), per valorar quines coses son millors i donen un bon resultat. Qui vulgui pot mirar aquest [programa informàtic](#) per fer més dissenys.

També s'ha explicat com editar una vídeo amb el programa Premier, essent força similar amb qualsevol altre editor de vídeos.

2a setmana: 14/03/2016 + 16/03/2016

*(2n Trim. - Un cop escollit el definitiu fer 3 fotocòpies i pintar-les d'estils diferents per veure amb quins colors destaca més). Mentrestant instal·lar i explicar com funciona el programa [Inkscape](#) (programa vectorial, per acabar de retocar formes).

3a setmana: 30/03/2016

Ruta pels voltants del centre, on hi ha molts grafits, cal fotografiar-ne la part que agradi més.

Justament, aquestes parts interessants per cadascú, s'hauran d'integrar en el grafit d'[Inkscape](#) i acabar així, de donar-li color i forma.

4a i 5a setmana: 04/04/2016 + 06/04/2016 + 11/04/2016 + 13/04/2016

Es comença una [presentació compartida](#) amb disseny unificat, on cadascú s'encarregarà d'afegir-hi informació sobre un grafiter de renom -escollit per cadascú. D'aquesta manera entre tots i totes, ens informarem de quin és el panorama grafiter mundial. L'alumnat s'enfrontarà al repte d'explicar quelcom en públic que ha de conèixer.

A més, es crea un [mapa del google](#) on cadascú afegirà una capa amb les ciutats que l'artista hi té obra. Deixar temps per anar avançant i millorant les propostes. Per qui vulgui pot [participar del concurs](#) de l'assemblea groga de Sants.

6a i 7a setmana: 18/04/2016 + 20/04/2016 + 25/04/2016 + 27/04/2016

Dividits en 3 grups, s'encarrega un grafit quadrat a cada grup sobre 3 festes properes: Sant Jordi, Matefesta i Jornada esportiva. Així que cadascú haurà de fer esbossos, presentar-los al grup, consensuar, escollir els millors i adaptar-los. El resultat es projectarà sobre caixes de cartró i es pintarà (la primera idea era amb esprai, però després de provar-ho, es va fer amb pintura).

8a i 9a setmana: 02/05/2016 + 04/05/2016 + 09/05/2016 + 11/05/2016

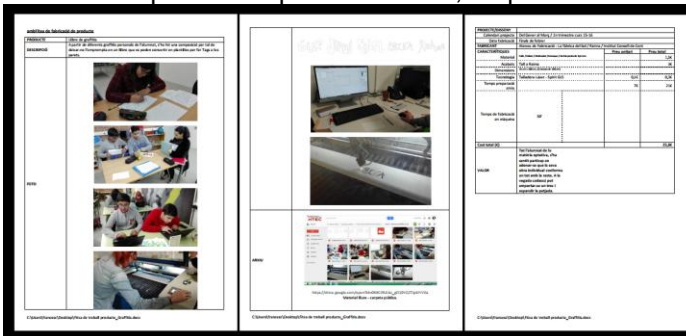
Aprofitar el Chroma per fer-se fotos i integrar-se dins el grafit practicant amb programes d'edició d'imatge com GIMP o [Photoshop CS2](#). A més de continuar amb els grafits de trencaclosques.

10a setmana: 18/05/2016

Arriba la presentació de grafiters de renom, i per això un grup d'alumnes ha pensat quins criteris es valoraran en l'exposició en públic, després s'ha preparat un [formulari digital](#), que servirà per votar amb el mòbil, a la resta de companys, tot veient a temps real les puntuacions. La presentació es penja en [obert a Slideshare](#), també es deixa una còpia del [link editable aquí](#), per si algun altre centre ho vol continuar. Per la tarda, visita voluntària a l'Ateneu de fabricació de la Fàbrica del Sol, on es veuen les màquines per imprimir en 3D o en tall làser.

*(2nTrim - En el curs de formació adreçat a professorat, de la Fàbrica del Sol, s'hi van portar els dissenys de grafits de l'alumnat fets amb Inkscape per tallant-los amb la làser sobre un cartró gruixut i fer així un llibre perforat. [Aquí hi ha la proposta presentada i realitzada](#)). Aquest tercer trimestre es podria fer quelcom similar, emprant l'acció-servei un dissabte com a compensació.

11a setmana: 23/05/2016 + 25/05/2016

Iniciació a la perspectiva cònica obliqua per tal de dibuixar ciutats amb grans parets, i disposar-hi allí de grafits. També cal mostrar [aquest Treball de recerca](#) i demanar que cadascú es posi a la pell del professorat i esculli una pregunta per fer als seus companys de classe. La voluntat amb aquesta activitat extra és que coneguin petits detalls de la investigació i fer-ne un petit joc l'últim dia, sense voluntat d'exigir un examen o una nota. L'activitat vol afavorir l'aprenentatge pel plaer d'aprendre i difondre el coneixement.

12a i 13a setmana: 30/05/2016 + 1/06/2016 + 6/06/2016 + 8/06/2016

Després de fer els dibuixos a llapis (algun amb cordills a la pissarra), es digitalitzen i amb el Paint, Photoshop es pinten, per acabar d'afegir-hi el grafit deformant-lo segons la perspectiva de l'emplaçament. Imitant així les parets reals de la ciutat.

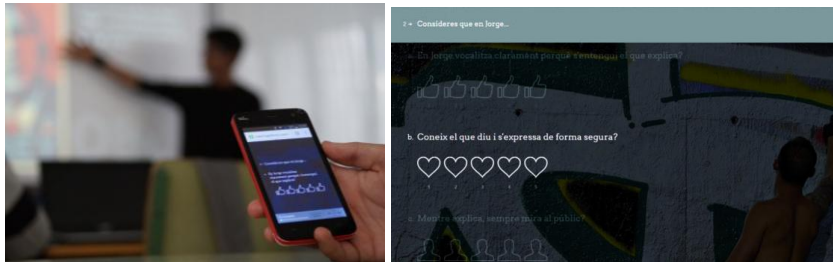

Avaluació

Davant les diverses activitats, s'ha realitzat una [petita graella/rúbrica](#) (fragment imatge inferior) -que modestament- vol ponderar les notes segons el grau de competències assolides en cada activitat. Una d'elles, val doble per la seva dificultat. Clicant l'enllaç, es podrà comprovar que el primer full correspon al resum de la classe amb les notes totals i en la resta de fulls es pot afegir un 1 en les competències indicades de cada treball. En aquest [altre enllaç](#) hi ha una còpia editable de la rúbrica.

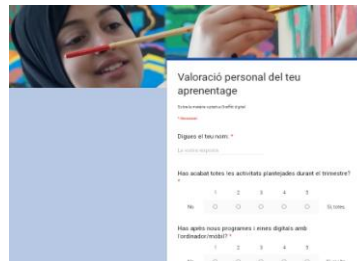
Nom i Cognom 01	Proposta de grafiti				Nota	Grafiti amb inkscape				Nota	Grafiti amb inkscape				Nota	Proposta Trencaclosques gegant per festivat				Nota
	Genè treballat	Poc treballat	Bastant treballat	Molt treballat		Genè treballat	Poc treballat	Bastant treballat	Molt treballat		Genè treballat	Poc treballat	Bastant treballat	Molt treballat		Genè treballat	Poc treballat	Bastant treballat	Molt treballat	
86% Sumatori de notes					80%					80%					80%					100%
Competències transversals																				
Competències comunicatives per competències lingüística i audiovisual								1	70%				1	70%					1	100%
Competència estètica i cultural				1	100%														1	100%
Competències tecnològiques																				
Tractament de la informació i competència digital								1	100%				1	100%						
Competència matemàtica																				
Competència d'aprenentatge			1		70%														1	100%
Competències personals																				
Competència d'autonomia i iniciativa personal			1		70%			1	70%				1	70%						
Competències socials i cíviques																				
Competència en el coneixement i l'ús dels TICS																				
Competència social i ciutadana																			1	100%

En la majoria dels casos les valoracions son a càrrec del docent. L'alumnat valorarà individualment les presentacions que faci la resta de companys i companyes, amb [aquest formulari](#) pel mòbil. Adjudicant directament la nota mitjana que en resulti.

Fins aquí, totes les notes equivaldran al 90% de la matèria, però s'ha reservat un 6% (es mostra en el quadre inferior esquerra) -a criteri del docent- per constatar que cadascú ha tingut una actitud de respecte i ajuda al grup durant les classes. El 4% restant, dependrà de l'opinió i puntuacions que el mateix alumnat es marqui en [el qüestionari](#) final (imatge inferior dreta).

Alumnat	Puntuacions				Total					
	80%	6%	4%	100%						
1-300 Noem i Cognom 01	77,2%	6%	4%	87%						
2-300 Noem i Cognom 02	66,0%	6%	4%	76%						
3-300 Noem i Cognom 03	21,2%	6%	4%	31%						
4-300 Noem i Cognom 04	59,6%	6%	4%	70%						
5-300 Noem i Cognom 05	45,7%	6%	4%	56%						
6-300 Noem i Cognom 06	90,0%	6%	4%	100%						
7-300 Noem i Cognom 07	17,9%	6%	4%	28%						
8-300 Noem i Cognom 08	60,0%	6%	4%	71%						
9-300 Noem i Cognom 09	50,2%	6%	4%	60%						
10-300 Noem i Cognom 10	31,2%	6%	4%	42%						
11-300 Noem i Cognom 11	64,2%	6%	4%	74%						
12-300 Noem i Cognom 12	70,2%	6%	4%	80%						
13-300 Noem i Cognom 13	66,0%	6%	4%	76%						
Totals	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10

Amb aquest sistema d'avaluació es potencia un alt grau d'exigència personal, desglossada en molts ítems a tenir en compte. Fent així, que augmenti l'esperit crític personal.

Conclusions

El projecte és extrapolable a altres indrets, pretén ser un punt de partida per aquells/es docents que vulguin un alumnat motivat amb plàstica, tecnologia i empenedoria. [Les seves pròpies opinions](#) son el reflex d'haver-s'ho passat bé i haver treballat.

Al llarg de totes les classes l'alumnat ha anat establint majors sinèrgies entre ells/elles i el professorat, fins el punt d'arribar a classe amb ganes de treballar les diverses activitats, o havent-les embastat a casa. No considero que s'hagin convertit en tasques pesades a realitzar, sinó que totes han aportat ingredients atractius que els ha "obligat" a investigar i experimentar noves eines.

Estic orgullós de la implicació de l'alumnat, i els resultats palpables. Crec que ells i elles, també n'estan satisfets/es, perquè han vist moltes coses noves per emprar tant ara com en un futur. Considero que s'han aconseguit pràcticament tots els objectius plantejats a l'inici, però també cal esmentar que ningú del grup té un fort caràcter conductual, i per tant, s'ha pogut treballar molt bé.

Prospectiva

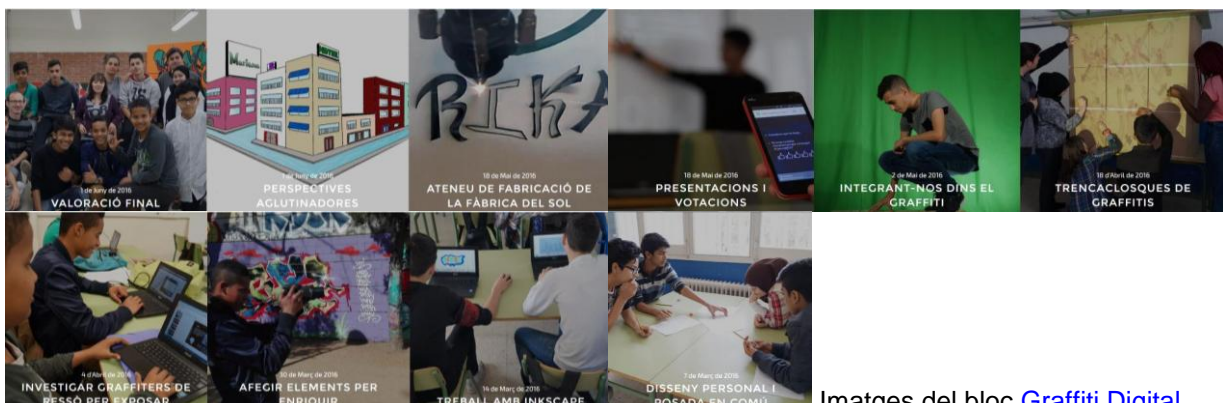
El projecte està plantejat per un trimestre, evidentment si fos anual s'inclourien moltes altres coses, però sempre hi hauria el mateix grup d'alumnat, i justament el que es pretén, és arribar a un major nombre (en grups de 15), per plantejar-los de forma ràpida unes metodologies i eines de treball diferents. Sempre i quan estiguin interessats/des en el tema. De totes maneres, per acabar d'arrodonir el grafit es podria fer un visionat del documental "[Banksy's Exit Through The Gift Shop](#)" i plantejar el mercantilisme del *Graffiti* a través del ressò mediàtic.

Una manera d'expandir el projecte, podria ser que l'alumnat es trobés el curs següent, un altre projecte que partint del 2D fet amb el grafit digital, avancés cap el disseny per ordinador d'[escultures en 3D](#), amb opció a [fabricar-les](#) a l'[Ateneu de fabricació](#). I treballant la [realitat augmentada](#), 3D i [geolocalització](#), pogués ubicar les obres en un espai del barri, on amb el mòbil, es veiés l'escultura virtual. A més, es podria pensar en fer una petita gimcana amb [Eduloc](#), on s'hi inclourien informacions, àudios i vídeos. I fins hi tot arrodonir-ho amb [imatges esfèriques](#) fetes pel propi alumnat.

I per l'alumnat més avançat, es podria plantejar integrar l'[Arduino](#) dins d'algun grafit o escultura del centre, per exemple a nivell 2D realitzant un sistema de sensors que quan passés algú per davant s'il·luminés, o tingués algun moviment. A nivell 3D, es podria plantejar realitzar alguna escultura on els ulls es moguessin, o s'obriessin, segons si al davant hi hagués alguna persona mirant-la. Amb l'Arduino hi ha [moltes possibilitats](#), només cal dedicació, voluntat i gaudir del treball.

Bibliografia

The Graffiti Creator (2000) *Graffiti Creator*. Recuperat de <http://www.graffiticreator.net/>
Bulia Bryak (2003) *Inkscape*. Recuperat de <https://www.softcatala.org/programes/inkscape/>
Andrea Anton Turc (2013) *Graffiti*. Rec. <http://www.slideshare.net/edithsme/graffiti-treball-de-recerca>
Banksy (boss) (2010) *Exit Through the Gift Shop* [DVD]<https://www.youtube.com/watch?v=a0b90YppquE>
Fundación Wikimedia, Inc.(2016). *Wikipedia Arduino*. Recuperat de <https://es.wikipedia.org/wiki/Arduino>
Escola Sant Gervasi Cooperativa (2014) *EsCola - Realitat augmentada*. Recuperat de <https://sites.google.com/a/xtec.cat/escola20/realitat-augmentada>

Imatges del bloc [Graffiti Digital](#)